

TIRŞİK

MART 2024

**“İstiklal Marşı,
sadece bir marş
değil, milletin
kalbinde yanan bir
ateştir.”**

UZUNOVA İLK-ORTAOKULU

Muzan

İÇİNDEKİLER

- 7 RASTGELE İYİLİK HAREKETİ
- 12 OSMANLI MUTFAĞINDAN TATLILAR
- 19 ÇOK GEZEN NE BİLİR?
- 24 SUS!KOMŞUNUN ÇOCUĞU MOTHER DİYOR
- 27 KAYISI DİYARINDAN NOTLAR
- 31 UZUNOVADAN KARELER

Aylık Okul Dergisi
MART 2024

Sahibi
Uzunova İlk-Ortaokulu

Yazı İşleri
Emrah ARSLAN
Melek BULUT
Zeynep Rana YENİPAZAR

Kapak Tasarımı ve E-Dergi Mizanpaj
Melek BULUT

İletişim
uzunovaokuldergisi2021@hotmail.com

İstiklal Marşı'nda Geçen 10 KELİME

Hilal

Çatma, kurban olayım
çehreni ey nazlı **hilal!**

Hilal, burada **Türk bayrağını**
temsil eder.

Şair Türk Milleti'ne seslenir.

Hak

Hakkıdır, **Hakk'a** tapan
milletimin istiklal!

Hak, **Allah Teala'dır.**

Âfâk

Garbın **âfâkını** sarmışsa
çelik zırlı duvar

Afak, "**Ufuk, görüş, anlayış**"
manalarına gelir.

İstiklâl

Hakkıdır, Hakk'a tapan
milletimin **istiklal.**

İstiklal kelimesi;
"**Başkalarına bağlı**
olmama, Hür ve bağımsız
olma" anlamına gelir.

Şüheda

Şüheda fişkıracak,
toğrağı sıksan Şüheda!

Şüheda, **şehitleri** ifade eder.

Ceriha

Her Cerihamdan, ilahi,
boşanıp kanlı yaşım.

Ceriha kelimesi **yara** anlamına gelir.

İzmihlal

Ebediyen sana yok,
ırkıma yok izmihlal

İzmihlal, '**çökme, yıkılma, yok oluş**' manalarına gelir.

Vecd

O zaman Vecd ile bin secde eder
-varsa- taşım.

Vecd kelimesi; **ruhun, dünyevi gerçeklikten kurtulduğu, kendinden geçme ve coşkunluk hali** anlamına gelir.

Ruh-i

Mücerred

Fişkırir ruh-i mücerred gibi
yerden naaşım.

Her şeyden arındırılmış ruh manasına gelir.

Garb

Garbın âfâkını sarmışsa,
çelik zırlı duvar.

Garp kelimesi Türkçe'de "**günbatımı, batı**" anlamına gelir.

ÇOCUK ve RAMAZAN

Ramazan ayı yeniden geldi. Küçük çocuklar bu ayı ve bu aya özgü kavramları anlamakta zorlanıyorlar. Bu nedenle onlara bizim yardımcı olmamız güzel olur. Nasıl mı??

- Öncelikle ‘Ramazan ayı özel bir aydır. Bu nedenle ona Ocak, Şubat gibi ay ismi değil de özel bir isim verilir. Çünkü bu ayda insanlar diğer aylardan farklı olarak oruç tutarlar.’ denilebilir..
- Oruç kavramı da şöyle açıklanabilir. ‘Akşam güneş batana ve ezan okunana kadar yemek yenmez ve su içilmez. İşte buna oruç tutmak ya da oruçlu olmak denir.’
- Çocuk neden oruç tutulduğunu merak edecektir. ‘Aslında bunu Allah istiyor. Onun dediğini yerine getirerek bir ay boyunca insanlar karnını ve bedenini dinlendiriyor. Bir de yemek bulamayıp aç yaşayan insanların neler hissettiklerini daha iyi anlayabiliyoruz, içimizden onlara daha çok yardım etmek geliyor’ şeklinde cevap verebiliriz..
- Çocuk tabii ki iftar ve sahur kavramını da merak eder. ‘İftar, akşam ezanı okunduğunda oruç tutanların yediği akşam yemeğinin adıdır. Bir de gece kalkıp gün boyu daha az acıkmak ve sağlığımızı korumak için yemek yeriz, bu gece yemeğinin adı da sahur’ diyebiliriz..
- Çocuk ‘Ben de oruç tutacağım’ ya da ‘Çocuklar da oruç tutar mı’ şeklinde sorarsa ‘Evet çocuklar da isterse oruç tutar ama onlar çocuk orucu tutar’ şeklinde cevap verebiliriz..
- Oruç tutmak isteyen çocuklar yaşına göre 2-4 saat, öğle ezanına kadar, ya da öğle-ikindi, ikindi-akşam arasında oruç tutabilirler. Ya da tüm ezan vakitlerinde bir şeyler yiyerek akşama kadar da tutabilirler. Burada önemli olan onların yemeğini iftar sofrası gibi özenle kurmak ve açtığımız ya da dinlediğimiz bir ezan sesi ile yemeğe başlamasını sağlamaktır..

Her gün bir

hurma yemenin

9 faydası

Günlük magnezyum ihtiyaçını karşılar.

Kemikleri güçlendirir.

Kilo vermeye yardımcı olur.

Kolesterolü dengeler.

Kan basıncını dengeleyerek kalp ritmini düzenler.

Kan şekerini düzenler.

Kan yapıcıdır.

Damar tıkanıklığını azaltır.

İçinde bulundurduğu antioksidanlar sayesinde bağışıklığı yükseltir.

Rastgele İyilik Hareketi: Küçük Dokunuşlarla Büyük Etkiler Yaratmak

Rastgele İyilik Hareketi, adından da anlaşılacağı gibi, planlı veya beklentisiz bir şekilde gerçekleştirilen iyilik eylemlerini ifade eder. Bir kişinin gün içinde, başka birinin hayatını biraz daha iyi hale getirebilmek için yaptığı her türlü pozitif eylem, bu hareketin bir parçasıdır. Örneğin, birine gülümsemek, bir yaşlıya yardım etmek, birine moral vermek veya sadece birine içten bir şekilde "iyi günler" demek gibi basit eylemler, rastgele iyilik hareketinin temelini oluşturur.

Neden Rastgele İyilik Hareketi Önemlidir?

Rastgele İyilik Hareketi'nin önemi oldukça geniştir. İlk olarak, bu tür iyilik eylemleri, insanların arasındaki duvarları yıkar ve topluluk bağlarını güçlendirir. Modern dünyada insanlar genellikle teknoloji aracılığıyla iletişim kurduğundan, gerçek insan teması ve empati zaman zaman eksik kalabilir. Rastgele iyilik hareketleri, insanların birbirine yardım etme ve birbirlerine değer verme duygularını canlandırarak toplulukları daha bir araya getirir.

Üçüncü olarak, rastgele iyilik hareketleri toplumda olumlu bir etki yaratır. Tek bir kişinin yapacağı bir iyilik eylemi, zincirleme olarak diğer insanları da olumlu davranışlara teşvik edebilir. Örneğin, bir kişi bir yabancıya marketteki alışverişini öderse, bu olayı gören diğer insanlar da benzer davranışlarda bulunma eğilimi gösterebilir. Bu şekilde, toplumda iyilik ve yardımseverlik kültürü daha geniş bir çevreye yayılır.

İkincisi, rastgele iyilik hareketleri insanlarda olumlu duygular yaratır. Hem iyilik yapan hem de iyilik yapılan kişilerde mutluluk, sevinç ve memnuniyet duygusu artar. Bir kişi, başkalarına yardım ettiğinde veya sadece bir gülümsemeyle birinin gününü aydınlattığında, kendi ruh halini olumlu yönde etkiler. Aynı şekilde, yardım edilen kişi de başkalarının ona değer verdiğini hisseder ve moral bulur.

Rastgele İyilik Hareketi Nasıl Yaygınlaştırılabilir?

Farkındalık Oluşturmak:

Toplumun bu tür hareketlere daha fazla katılım sağlaması için farkındalık oluşturmak önemlidir. Medya, sosyal medya platformları ve etkinlikler aracılığıyla rastgele iyilik hareketi hakkında bilgi vermek, insanların harekete katılmasını teşvik edebilir.

Eğitim ve Bilinlendirme:

Okullar, işyerleri ve toplum merkezleri gibi yerlerde rastgele iyilik hareketinin önemi hakkında eğitimler düzenlemek, insanların bu konuda daha bilinçli olmalarını sağlayabilir.

Küçük Adımlarla Başlamak:

İyilik hareketine katılmak isteyenler için küçük adımlarla başlamak kolaylık sağlar. Herkesin günlük yaşamında yapabileceği küçük iyilik eylemleri bulunabilir. Bu, insanların harekete katılma isteğini artırabilir.

Topluluk Etkinlikleri Düzenlemek:

Rastgele iyilik hareketlerini teşvik etmek için topluluk etkinlikleri düzenlemek etkili olabilir. Örneğin, bir grup insanın bir araya gelip toplu halde bir parkı temizlemesi veya ihtiyaç sahiplerine yardım etmesi gibi etkinlikler düzenlemek, hareketin yaygınlaşmasına katkı sağlar.

Örnek Modeller Olmak:

Liderler, ünlüler ve toplumda saygı gören bireyler rastgele iyilik hareketine öncülük ederek diğerlerine örnek olabilirler. Bu şekilde, insanlar bu tür hareketlerin değerini daha iyi anlayabilirler.

Baharın Müjdecisi

Cemrenin ilkbahar başlamadan hemen önce 7 gün arayla havaya, suya ve toprağa sırasıyla düştüğüne inanılır. Bu düşen cemreler sayesinde hava, su ve toprak ısınır.

Türk Dil Kurumu'na göre cemre, "Şubat ayında birer hafta arayla havada, suda ve toprakta oluştuğu sanılan sıcaklık yükselişi" demektir. Cemre düşmesi, bahar bayramı nevrusun yaklaştığına da işaret ediyor. Cemre düşmesi hayvancılıkla uğraşanlar için soğuk nedeniyle dışarıya çıkartamadıkları hayvanların otlaklara kavuşma zamanının yaklaştığını, tarımla uğraşanlar için de toprağın işlenme dönemine gelindiğini ifade ediyor.

KADIN

Güçlüdür

Annedir

Yol göstericidir

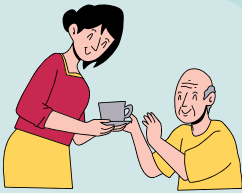
Geleceğin umududur

Sevgiyle iyileştirendir

Üreten ve çoğaltandır

Merhametiyle topluma yol gösterendir

Karşına çıkan her zorlukla mücadele edendir

Çünkü bu gücün kaynağı kendisidir

Ramazan

Ramazan kelimesi, göz mevsiminin başında yağıp yeryüzünü tozdan temizleyen yağmur anlamındaki **"ramdâ"** kelimesinden türetilmiştir. **Bu yağmur, yeryüzünü yıkayıp temizlediği gibi Ramazan ayı da iman edenleri günahlardan yıkayıp temizler.**

OSMANLI MUTFAĞINDAN 10 RAMAZAN TATLISI

GÜLLAÇ
Ramazan ayına has tatlıların başında olan güllaç Osmanlı'dan günümüze taşınan bir geleceğin temsilcisi. Osmanlı döneminde Ramazan için yapılan hazırlıklarda mutlaka güllaç ve gül suyu bulunur ve bu çiçek aromalı tatlıya ayrı bir önem verilirdi.

ZERDE
Osmanlı mutfağının gözde tatlılarından olan zerde özel günlerde ve Ramazan ayında yapılırdı. Zerde tatlısının bu kadar sevilmesinin nedeni göz alıcı altın rengidir.

KAYMAKLI BAKLAVA

İftar yemeklerini tamamlamanın mükemmel bir yolu olan baklavayı Ramazan menülerine biraz daha farklı bir tarifile eklemek isteyenlerin imdadına kaymaklı baklava yetişir.

BALLI DERViŞ LOKMASI
Günümüzde büyük bir popülerite kazanan lokma, Osmanlı mutfağının en sevilen tatlılarından. Ağızda bal tadı bırakan bu enfes lokma tüm gün kaybedilen şeker ihtiyacını karşılamak için birebirdir.

ViŞNELİ EKMEK KADAYIFI
Yapımı kolay, tadı ise unutulmaz olan vişneli ekmek kadayıfı, oldukça yoğun bir lezzettir. Kızarmış ekmekler ve vişne şurubu kullanılarak hazırlanır.

REVANI

Revani, uzun yıllar boyunca Ramazan menülerinde kendine yer bulmayı başarmıştır. Üzerine tarçın dökülerek servis edilen bu muhteşem tatlı her çeşit Ramazan menüsü için lezzetli bir bitiriştir.

SARAY KADAYIFI

Kadayıf, Osmanlı yemek kültürünün önemli bir parçasıdır. Çok sevilen bir tatlı olduğu için sayısız farklı tarifi bulunur. Tel kadayıf, yassı kadayıf ve ekmek kadayıfı gibi sevilen çeşitleri olmasına rağmen en sade tariflerden biri olan saray kadayıfı Ramazan menülerinde sıkça kullanılan şeklidir.

SÜTLAÇ

Osmanlı döneminde “sütlü aş” olarak adlandırılan sütlaç çok eskilerden, göçebe dönemden kalma tipik bir Türk tatlısıdır. Bol pirinç, süt ve toz şekerin muhteşem uyumuyla hazırlanan bu geleneksel tatlı, klasik ama sevilen bir seçimdir.

ŞEKERPARE

Geleneksel Osmanlı tatlıları arasına Rumeli taraflarından geldiği bilinen şekerpare, az malzemeyle ne kadar özel lezzetlerin yakalanabileceğinin en büyük kanıtlarından biridir.

AYVA TATLISI

Hoş kokulu baharatların şeker ve meyve ile kusursuz buluşmasının bir ürünü olan ayva tatlısı; hafif, hoş aromalı ve şerbetli tatlılara göre kalorisiz oldukça düşük bir tatlıdır.

ÜSTÜMÜ UNLU GÖRÜP DE BENİ DEĞİRMENCİ SANMA

“Hepimizin bilinçsiz bir önyargısı var. Basmakalıplar, erken yaştan itibaren hafızamıza yerleşen, iyi öğrenilmiş çağrışımlar.” Bizler genelleme yapmadan, tarafsız ve tutarlı bir biçimde dikkatlice bakmayı seçelim. Basmakalıpların ve çağrışımların dışına çıkmayı bilelim.

İnsanlar hakkındaki fikirlerimizi şekillendiren şeyler tam olarak nelerdir? Sahip oldukları duruşları mı? Takındıkları tavırları mı? Sözleri, jetleri ve mimikleri mi? Veya dış görünüşleri mi? Bana kalırsa hepsi. Peki, ilk etapta güzel/yakışıklı bulduğumuz bir kimseye sıcakkanlı, hoşgörülü, saygılı gibi birtakım ek pozitif özellikleri yüklememiz nedendir? Ders notları yüksek olan bir öğrenciyi, onun hakkında çok da bilgi sahibi olmadığımız hâlde çalışkan ve ahlâklı olarak görüyor olmamız nasıl açıklanabilir? Sahiden de kişiye ait olumlu bir özellikten hareketle, onun hakkında genel olarak olumlu bir düşünceye sahip olma eğiliminde miyiz? Belki “hale etkisi” olarak nitelendirilen bu durumu biraz daha yakından inceleyerek, konuya ilişkin bazı sorularımıza cevap bulabiliriz.

Sosyal psikolojinin önde gelen kavramlarından biri olan hale etkisi, dilimize İngilizce’deki “the halo effect” teriminden çevrilmiştir. Küresel literatürde “halo” ismiyle sıkça kullanılan ve Türkçe literatürde de “hale/ayla etkisi” olarak var olan bu kavram, “ilk izlenim hatası” olarak nitelendirilebilir.

Halo ya da Türkçe karşılığı ile ayla/hale kelimeleri, TDK Güncel Türkçe Sözlük’e göre “gök cisimlerinin çevresinde görülen ışık halkası” anlamına gelmektedir. Başta Hristiyanlık olmak üzere bazı dini çizimlerde kutsal kabul edilen kimselerin başlarının etrafına çizilen bu ışık halkası, aynı zamanda belirleyici bir etkiye de işaret etmektedir. Kaynak’a (1998) göre hale etkisi: “Değerlendiricinin kişinin performansındaki birbirinden bağımsız ve belirgin özellikleri arasındaki farklılıkları görememesi ve bu doğrultuda hatalı değerlendirme yapması.” anlamına gelmektedir (Akt., Alatlı Karakoç, B., 2012). Halo etkisi veya diğer ismiyle ayla etkisi, bir kimseye dair ilk izlenimimize dayanarak, kişinin diğer özellikleri hakkında çıkarım yapmaktır. Yani ilk izlenimimizin, kişinin diğer özellikleri hakkında temel oluşturmasıdır.

Halo Etkisi

Hale etkisi kavramı ilk olarak 1907 yılında F. L. Wells tarafından kullanılmış ve sonraları Thorndike tarafından geliştirilmiştir. Birinci Dünya Savaşı sırasında Amerikalı psikolog Edward Lee Ted Thorndike, ordunun yönetim kadrosundaki askerlerin kendilerinden alt kademedeki askerleri değerlendirme biçimlerine ilişkin bazı araştırmalar yapmıştır. Her komutana, askerlerinin fiziksel yetenekleri, zekâları, emirleri uygulama becerileri vb. hakkında sorular sormuş ve askerleri puanlamalarını istemiştir. Puanlama sonucunda komutanlarınca “üstün nitelikli asker” olduğu belirtilen askerler, hemen her puanlamada yüksek puanlar almışlardır.

Buna göre hale etkisi, değerlendirmeyi yapan kişinin öznel ve olumlu izlenimlerinden kaynaklanan bir olgu olarak tanımlanabilir. Bir konuya veya bir kişiye dair önyargılarımız, istemimiz dışında ve saniyeler içinde oluşabilir. İlk izlenimimizi yaratan şey fiziksel varlıklar ve görünüşler olabilir. Zihnimiz, “bir şey ya da bir kimse ilk etapta etkileyici ise kalan özellikleri de iyidir” gibi bir tümevarım gerçekleştirebilir. Hale etkisi gerçek özelliklere bakışımızı gerçekten de bulandırabilir. Jody Armour’un da belirttiği gibi: “Hepimizin bilinçsiz bir önyargısı var. Basmakalıplar, erken yaştan itibaren hafızamıza yerleşen, iyi öğrenilmiş çağrışımlar.” Bizler genelleme yapmadan, tarafsız ve tutarlı bir biçimde dikkatlice bakmayı seçelim. Basmakalıpların ve çağrışımların dışına çıkmayı bilelim.

Komutanların “üstün asker” olarak nitelendirdikleri bütün askerler, sportif vücutlu ve yakışıklıdır. Ayrıca komutanlara göre bu askerlerin hepsi aynı zamanda zeki, disiplinli, kararlı ve iyi nişancıdır. İşte Thorndike (1920) komutanların askerlerin dış görünüşlerinden etkilenip, onlara - gerçekte var olmayan- bazı olumlu özellikleri atfetmesini “halo etkisi” olarak tanımlamıştır. Bu tanımlama birçok bilim insanı tarafından benimsenmiş ve psikoloji terimleri sözlüklerinin birçoğunda benzer tanımlamaları karşılamıştır (Akt., Pekcan, N., 2019). Bazı bilim insanlarına göre bireylerin diğer bireyleri değerlendirdiği hemen hemen tüm durumlarda hale etkisi mevcuttur ve bu etki oldukça yaygın görülmektedir (Chao, Kirsch ve Kozlowski, 1986). Bazı bilim insanlarına göre ise bu etki kesintisizdir ve bazılarında göre de her zaman her yerde karşılaşılabilmektedir (Cooper, 1981). Thorndike (1920) bu etkiyi, “kişiyi genel olarak oldukça iyi birisi olarak düşünmek ve kişiye dair değerlendirmeleri bu iyilikle birleştirmek” şeklinde ifade etmiştir.

Hangi Ülkede Hangi Kahve İçilir?

Gezi meraklılarının en çok ilgisini çeken konulardan bir tanesi de seyahat ettiği bölgelerin yöresel lezzetlerini tatmaktır. Ufuk açıcı keşiflere gebe bu gezilerde farklı milletlere ait mutfakları tanımak, o bölgenin kültürüne hakim olmak açısından son derece önemlidir. Bu kimi zaman şehrin ücra köşelerinde kalmış yerel bir restoranda kimi zamanda şehrin tam ortasında adıyla kapılarını dünyaya açmış bir mekanda gerçekleşir. Tabii kültüre aşina olmak dendi mi, akıllara sadece yemek gelmemelidir. Son 20 yılda popülaritesi hızla artan ve dünyanın her yerinde günlük hayatın vazgeçilmez bir parçası haline gelen kahvenin farklı kültürlerdeki yeri ve önemi de keşfe açıktır. Bazıları geleneksel anlamlar taşıyan bu kahveler, dünyanın farklı yerlerinde aynı adla ve içerikle yapılırsa da gittiğiniz ülkede, yerli insanlar tarafından hazırlanarak sunulan kahvenin tadını özünün dışında hazırlanan hiçbir yerde alamazsınız.

Yunanistan – Frappe

Yunanistan’da en çok tüketilen içeceklerden bir tanesi olan Frappe, sıcak yaz aylarında güneşin kavurucu sıcaklığıyla içinizi serinletmek için tercih edebileceğiniz bir kahve çeşididir. Yunanistan sokaklarında insanların yaz kış demeden severek içtikleri Frappe, granül formundaki kahveye su eklenerek köpürtülmesiyle hazırlanıyor. Ve şunu unutmamak gerekir ki Frappe’yi Frappe yaparsa içerisine konulan buzlar

Vietnam – Ca Phe Trung

Son birkaç yılda kahveyle ilgili son derece deneysel çalışmalar görsek de belirli bir geçmişe sahip olan Ca Phe Trung emsallerinden son derece farklı bir kahve çeşidi olarak ön plana çıkıyor. Vietnam'a özgü olan bu kahveyi diğerlerinden farklı kılan özellik ise içerisine yumurta konulması. Kahve, kıvamlı süt şeker ve yumurta sarısıyla hazırlanan Ca Phe Trung, ilk görüşte insanlara hitap etmese de son derece yoğun ve lezzetli.

Portkeiz – Galao

Kahvesini sert ve yoğun kıvamlı sevenler için iyi bir alternatif oluşturmasa da Portekizliler tarafından tapılırcasına sevilen Galao, uluslararası popüleriteye ulaşmış yerel bir tat olarak kabul görüyor. Son derece hafif olan bu kahve, 1/4 oranında kahve ve 3/4 oranında süt konularak hazırlanıyor.

Hollanda – Koffie Verkeerd

Şahsına münhasır bir kahve kültürüne sahip Hollanda'da yerel halkın vazgeçilmezlerinden bir tanesi de Koffie Verkeerd. Türkçe anlamı "yanlış kahve" olan Koffie Verkeerd'in böyle adlandırılmasının başlıca nedeni ise içerisine konulan sütün, kahveden fazla olması. Yani anlayacağınız sütlü kahve mi, yoksa kahveli süt mü içtiğinizin farkına varamıyorsunuz.

Norveç – Karsk

Norveç kültürüne yaklaşımınızı değiştirecek, meraklısı için son derece ilgi uyandırıcı bir kahve çeşidi olan Karsk'ın yapımı son derece eğlenceli. İlk olarak kupanın dibine bozuk para yerleştiriliyor ve gözden kayboluncaya kadar kupa kahveyle dolduruluyor. Üzeri de likörle tamamlanıyor. Soğuk iklime sahip Norveç'in buz gibi gecelerinde içinizi ısıtacak, enerjinizi yükseltecek bu kahveyi mutlaka denemelisiniz.

İtalya – Affogato

Kahve denilince akla ilk gelen ülke olan İtalya, bugüne kadar içtiğiniz kahvelerin çocuğunun doğduğu yer. Affogato da bu kahvelerden yalnızca biri. Diğer kahvelerden farklı olarak içerisine bir top dondurma konularak hazırlanan Affogato, dondurmayı kahve boğmak anlamını taşıyor. Kahve deneyiminizi başka boyutlara taşıyacak olan bu kahveyi sipariş ederken yanında kiş söylemeyi de unutmayın.

İsveç – Fika

İsveçliler, diğer milletlere göre kahveye yükledikleri anlamla tanınırlar. Kahve molalarının insanların sosyalleştikleri ve birbirleriyle yakınlık kurdukları zaman dilimleri olarak görmelerinden kaynaklı olarak bu molalar oldukça önemlidir. Fika ise İsveç'e özgü bir kahve olmasının yanı sıra bu molalara verdikleri isimdir. Yani İsveç'te Fika vakti Fika'larını yudumlayarak sohbet eden insanlar görmek mümkün.

Çok Gezen Ne Bilir?

Hayatımızın 15-20 yılını okullarda, sınıflarda ders çalışarak, “okuyarak” ve “oturarak” geçiriyoruz. Peki tüm bu okulları bitirip mezun olduktan sonra hayata hazır mıyız? Yoksa sadece sudan çıkmış balık mıyız? Bir şeyleri öğrenmek için bu kadar oturmak yeter, biraz da kalkıp gezmeye ne dersiniz?

Kendimizi geliştirmek için yapabileceğimiz en güzel faaliyetlerden biri gezmektir, seyahat etmek. Yeni yerler görmek, insanlarla tanışmak. Gezmek bize neler kazandırır biliyor musunuz?

Her şeyden önce yeni bir dil öğrenirsiniz. Hem de yaşayan halini. Sokakta konuşulan gerçek bir dil. Tamamını öğrenmek zorunda değilsiniz. Buna gerek de yok. İnsanlarla anlaşabilmek için vücudunuzla yapacağınız bir jest, yüzünüzdeki bir gülümseme çoğu zaman yeterli olacaktır.

Özellikle İngilizce öğrenmeye çalışanlara sesleniyorum. Bir dili konuşabilmek için önce onun bütün kurallarını mükemmel bir şekilde öğrenmeye çalışırsanız çoğu zaman yarı yolda sıkılıp bırakırsınız. Seyahat etmek bu anlamda işinizi kolaylaştırır. Ana dili İngilizce olan insanların bile hiç de mükemmel konuşmadığını fark edersiniz ve kendinize olan güveniniz yerine gelir. Seyahat etmenin tek faydası dil eğitimi almak değil elbette. Zaten eğitimi sadece hayatımızı kazanmak için bilgi öğrenmek şeklinde dar bir kalıba sokmamak lazım. Okumak, eğitim almak, yaşadığımız hayatı daha iyi hale getirebilmeli. İşte gezerek farklı kültürleri tanımak size böyle bir “okuma yapma” imkanı sunar.

Gezmek, size tarihi öğretir. Tarih deyince sadece önemli olayların hangi yıllarda olduğunu öğrenmekten bahsetmiyorum. Zaten bu tür bilgilere artık bir kaç dokunuşla ulaşabiliyoruz.

Geçmişte yaşanan bir takım olayların uzun vadedeki sonuçlarını görebilmekten bahsediyorum. Bu sonuçları gittiğiniz kentin sokaklarında, evlerinde, mabedlerinde, müzelerinde görebilirsiniz. Tarihin kendini tekrar ettiğini görürsünüz.

“Tarihi tekerrür diye ta’rif ediyorlar; Hiç ibret alınsaydı tekerrür mü ederdi?” diye sorar ya hani Mehmed Âkif Ersoy. İşte gezdiğimiz yerlerden bu ibreti, bu dersi alabilirsek eğer, tarih bizim için çok önemli bir öğretmene dönüşebilir.

Gezdiğiniz yerlerdeki doğal güzellikler mi gördünüz? Dağlar, denizler, göller... Bunlar size sadece insanlara değil, tüm canlılara saygı duymayı öğretir. Bu saygı beraberinde doğayı koruma, onu kirletmeme gibi davranış biçimlerini geliştirmenizi sağlar.

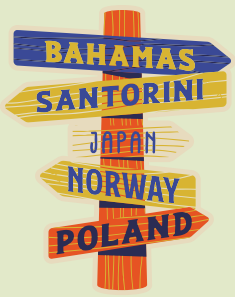
Seyahat etmek sizi alışık olduğunuz rutininizden koparır, konfor alanınızdan çıkarır. Yeni şeyler yapmaya, yeni şeyler denemeye teşvik eder. Zamanı genişletir. Belli bir rutine soktuğunuzda hayat sanki çok hızlı akıyor gibi gelir ama bir seyahate çıkıp da farklı şeyler yapmaya başladığınızda bir günde yapabildiğiniz şeylerin ne kadar da çok olabileceğini fark edersiniz. Zaman adeta daha yavaş akmaya, genişlemeye başlar.

Seyahat etmek derken sadece yurt dışına gitmekten bahsetmiyorum. Yaşadığınız ülkenin başka bölgelerine, kentlerine de gidip gezebilirsiniz. Önemli olan gezmek ve az önce saydığım faydaları görebilmek. Okuyarak edindiğiniz teorik bilgileri, gezerek pratiğe dönüştürmek.

Bence bir gezinin insana öğretebileceği en önemli şey “insan sevgisi”dir. Yeni kültürleri tanımak, ortak ve farklı yönleri keşfetmek sizi çok geliştirir. İster 1 saat uzaklıktaki başka bir kente, ister uçarak 15 saat uzaklıktaki başka bir ülkeye gidin insanın her yerde insan olduğunu, benzer özellikler taşıdığını fark edersiniz.

Çok gezen mi bilir, çok okuyan mı? Bu soru bana çok anlamsız gelmiştir. İkisi de aynı şey değil mi? Gezmek, bir çeşit dünyayı okuma eylemi; okumak da bir çeşit dünyayı gezme yöntemi.

Neden kalkıp da bir yerlere gideriz ki? Evimize geri dönmek için. Gezerken okuduklarımızla yepyeni bir insan olabilmek için. Yaşadığımız hayata ve kendimize yeni gözlerle bakabilmek, yeni renkler görebilmek için. Başladığın yere geri dönmek seni hiç bir zaman aynı insan yapmaz. Bu senin hayatın ve anbean sona eriyor. Öyleyse ne duruyorsun? Çık dışarı ve gezerek okumaya başla!

KAYNAKÇA
<https://barisozcan.com/cok-gezen-ne-bilir/>

İLGİNÇ KÜTÜPHANELER

Stuttgart Şehir Kütüphanesi/ Stuttgart Almanya

Eun Young Yi adlı Koreli mimarın tasarladığı bu kütüphane 2011 yılından beri hizmet veriyor. Kimi çevrelerce kütüphanenin şekli Rubik küplerine benzetiliyor.

İlk 4 kat klasik bina şeklindeyken, üstteki 5 kat cam kaplamalı bir piramit formundadır. Ziyaretinizi bekleyen kütüphanenin iç yapısı çok güzel dizayn edilmiş ve mavi kanepeleri iyi bir kitapla rahatlamak için ideal görünüyor.

Trinity Koleji Uzun Oda Kütüphanesi/Dublin İrlanda

İrlanda'nın en eski üniversitesi olan Trinity Koleji'nde yer alan bu kütüphane, 200.000 kitapla dolu raflarıyla ülkenin en büyük kütüphanelerinden biri.

Yapının Birleşik Krallık ve İrlanda Cumhuriyeti'nin yasal mevduat kütüphanesi olması; bu ülkelerde basılan tüm kitapların bir kopyasını barındırdığı anlamına geliyor. Bu nedenle her yıl 100 bin çalışma ekleniyor.

24 Saat Açık Mekanik Kütüphaneler / Pekin Çin

Çin'de bulunan otomat şeklinde dizayn edilmiş kütüphaneler ise günün her saati okurların hizmetinde. Makinalara belli bir miktar ücret yatırarak kitapları ödünç alınabiliyor.

Biblioburro Kütüphanesi / Kolombiya

Biblioburro, bir ayaklı kütüphane; 'Donkey Library',
Türkçesiyle, Eşek Kütüphanesi...

Luis Soriano adlı bir öğretmenin fikri olan bu kütüphane,
aynı öğretmen tarafından kırsal kesimde okuma oranını
artırmak üzere hizmet ediyor. Öğretmen, boş
zamanlarında kırsal kesimde gezici kütüphanesiyle
insanlara kitap dağıtıyor.

Kenya Develi Kütüphane / Kenya

Kenya Deve Kütüphanesi de, en az 'Donkey Library' kadar ilginç.

Bir kamu kuruluşu olan Kenya Ulusal Kütüphane Servisi,
1985'ten bu yana ülkedeki okuma oranını artırmak amacıyla
çöl boyunca kitap taşıyan kambur hizmet
hayvanları ile kervanlar çıkarıyor yola.

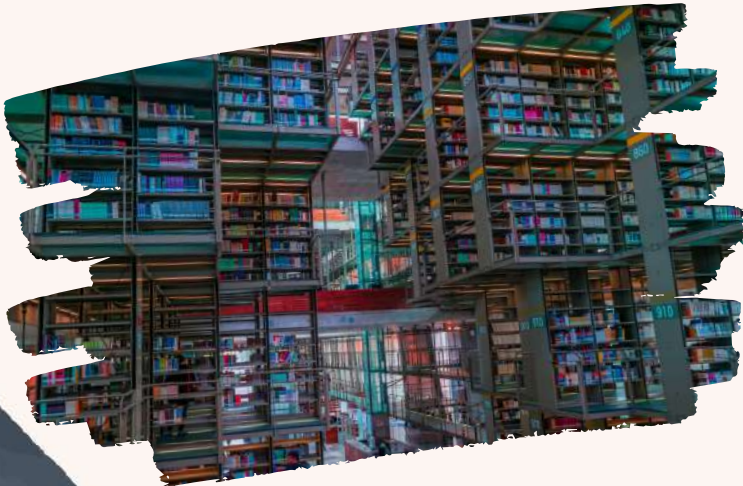
3.500 kayıtlı üyenin olduğu kervan kütüphanesinde her çocuğun
iki kitap ödünç alma hakkı var. 14 gün sonra, ellerindeki
gelen kervanda yenileriyle değiştiriyorlar.

Kenya'nın ulusal bir politika olarak belirlediği ve yasa taslağı
hazırlayarak hayata geçirdiği gezici kütüphane programı
çerçevesinde, 1985 yılından bu yana develerle ülkenin
kırsal bölgelerine kitap taşıyor.

Jose Vasconcelos Kütüphanesi/ Meksika

Meksika'da beton ve camdan oluşan Jose Vasconcelos
Kütüphanesi'ndeki raflar, farklı tasarımı ile havada
asılı duruyor ve yere değmiyor izlenimi veriyor.
21. yüzyılın en iyi binalarından biri olarak gösterilen
yapının ortasındaki büyük balina iskeleti de turistlerin
büyük ilgisini görüyor.

Japon Resim Kitapları Kütüphanesi / İvaki Japonya

Bu kütüphane ise Japonya'daki okul öncesi yaştaki çocukların yararlanması için kurulmuş ve Tadao Ando adlı bir mimar tarafından tasarlanmış bir çocuk resim ve boyama kitabı kütüphanesi. Boyama kitaplarıyla dolu bu kütüphaneye gelen çocuklar, kitaplar ve boya kalemleri eşliğinde eğlenceli zaman geçiriyorlar.

Bibliotheque / Paris Fransa

Parisin ağaçlık bir kesiminde bulunan kütüphane, dünyanın en büyük kütüphanelerinden birisi. Kendinden sonraki mimari akımlarda pek çok kütüphaneye ilham kaynağı olan, açık kitap şeklinde tasarlanmış dört farklı binadan meydana gelen kütüphane 1996 yılından beri hizmet veriyor. 1860'dan günümüze, el yazmaları da dahil 2 milyonun üzerinde dokümana ulaşmanın mümkün olduğu kütüphane, turistik ziyaretlere kapalı ve buraya ancak okuyucu olarak girilebiliyor.

Boston Halk Kütüphanesi / Boston ABD

1848 yılında kurulan bu kütüphane kuzey Amerika'nın en büyük ikinci kütüphanesi konumunda. 24 milyon kitaptan oluşan arşiviyle Boston Halk Kütüphanesi ülkenin en büyük kütüphanelerinden birisi olarak biliniyor. Farklı bir atmosfere sahip kütüphanenin raflarında dizilen kitaplara göz gezdirirken zamanın nasıl bu kadar hızlı akıp gittiğini anlayamayacaksınız. Kütüphanenin avlusunda yer alan havuzun kenarında oturarak açık havada kitap okuma aktivitesi de burada yapılabilecekler arasında.

SUS! KOMŞUNUN ÇOCUĞU "MOTHER" DİYOR!

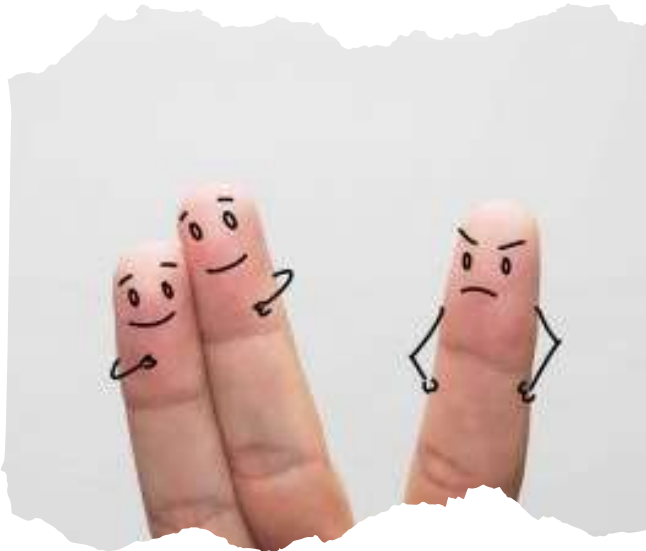
"Kıyaslama sevgisizliktir; kıyaslanan çocuğun ruhu zehirlenir."
Doğan Cüceloğlu

"Milletin çocuğu hiç senin gibi yapıyor mu, onun bütün notları iyi senin niye olmuyor, Eymen annesini babasını hiç üzmüyor, neden Merve kadar başarılı olamıyorsun, hiç ablana çekmemişsin..." ve benzeri bitmek bilmez kıyaslama cümleleri!

Yoksa siz de çocuğunuza aynı şekilde yaklaşıyor musunuz? Onu başkalarının çocuklarıyla ya da kardeşleriyle kıyaslıyor musunuz? Çocuğunuzu teşvik etmek ya da başarılı olmasını sağlamak adına böyle hatalı davranışlar sergiliyor musunuz? Eğer öyleyse, kıyaslama yapmanın çocuğunuz üzerinde gerçekten olumsuz etkiler hatta silinmez izler yaratacağını bilmelisiniz.

Gökyüzünde bir bulutu gördüğümüzde ne kadar büyük olduğunu kestiremeyebiliriz. Ama yanından bir uçak geçtiğinde normal bir uçağın boyutunu aşağı yukarı tahmin edip oradan bulutun büyüklüğünü kafamızda bir yerlere koyarız. Örnekleri çoğaltmak mümkün; hayatımız kategorilere ayırmakla, bu kategorileri belli bir referans noktasından görecelilikle çıkarmakla geçiyor ve hayatımızdaki herkes bu kıyaslamalardan payını alıyor.

Kıyaslama çocukta özgüveni yok eder. Ayrıca çocuğunuzu başka çocuklarla kıyasladığınızda, çocuğunuz kendisini beceriksiz ve aşağı seviyede görür. Çocuğun kaygı ve stresi artar.

Sürekli Kıyaslanan Çocuk Gelecekte...

Başarılı olduğunu hissetmez.

Olduklarından daha yetkin görünme konusunda diğerlerini kandıracağına inanır.

Gerçek başarı seviyeleri, kendi potansiyellerinin altında olduğundan, başarılı görünse de görünmese de çoğu zaman kendini başarısız hisseder.

Deneyip de başarısız olmaktan korktuğu için fırsatların yanından geçip gitmesine izin verir.

Başarılı olmanın zor olduğu alanları seçip ne zaman vazgeçeceğine karar veremez.

İşle ilgili inisiyatif alamaz, sorumluluklardan kaçır.

Kendi beceri ve başarılarını küçümseyip hata ve zayıflıklarını abartır.

Hepimiz kaplumbağa ile tavşanın yarışının anlatıldığı hikâyeyi biliriz. Kendine çok güvenen tavşanla çok çalışan kaplumbağa arasında zafer çok çalışan kaplumbağandır. İşte tam da bunun gibi çocuklarımız tavşan ve ya kaplumbağa olmaya bizim eğitim sistemimizde yatkındır. Bir yarışa adeta zorlanmışlardır. Ama her çocuk birbirinden farklıdır. Eğitim sistemimiz sınavlar ve notlandırma gibi yarış teşvik edici bir yapının üzerine kurulmuştur. Eğitim sistemini değiştirmek zor olabilir ama anne-baba pratiğini gözden geçirirsek bizde var olan yarış destekleyici taraflarımızı ortadan kaldırmamızdır.

Şimdi de karşılaştırmanın nasıl amacına hizmet edebilecek başka bir araca dönüşebileceğini görelim. Biz çocukları karşılaştırırken birinci amacımız onların daha başarılı olmasını istemek, çalışmalarını artırmalarını sağlamaktır. Bunu çocuklarımızı motive ederek daha sağlıklı bir şekilde yapabiliriz. İşte çocuklarınızın motivasyonunu artırmak için size öneriler: Çocuk başkalarıyla değil kendisiyle kıyaslanmalıdır.

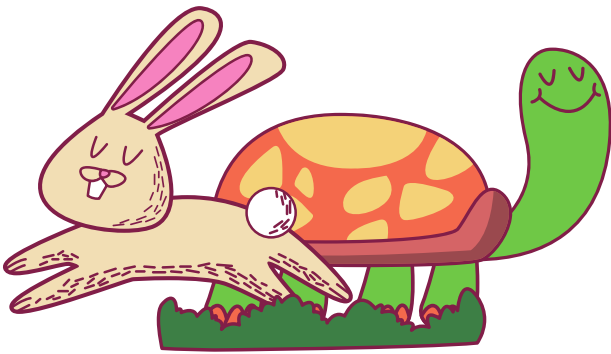
Kıyaslamayı nasıl yapmalısınız?

Anne-baba olarak her şeyden önce şunu bilmelisiniz: Her çocuk ayrı bir dünyadır, hiçbir çocuk, bir diğerine benzememektedir. Kıyaslama yaparken, kendinizden veya diğer kişilerden örnek vermemelisiniz. Kıyaslama yerine, kendinizi çocuğunuzun yerine koyup empati yapmalısınız.

-Onların çalışmalarını ödüllendirin. Ödül sadece fiziksel olarak ona alacağınız bir şey değildir. Onun için sizin onu desteklediğinizi, ödevini yaptığı için memnun olduğunuzu belirtmeniz de bir ödüldür.

-Çocuğunuzun hedefler belirlemesine yardımcı olun. Çocuklar uzun süreli hedefleri gerçekleştirmektense kısa sürede aldıkları hazları tercih ederler bu yüzden hedefler kısa süreli ve gerçekleştirilebilir olsun.

-Ders çalışmak, ödevler ve ya notlar konusunda ona desteğinizi ve düşüncelerinizi söyleyin. Ondandır mutlaka “en iyi”, “en yüksek not” beklediğinizi değil onun çalışmasının ve kendi içerisinde çabalamasının sizin için önemli olduğu duygusunu yansıtın.

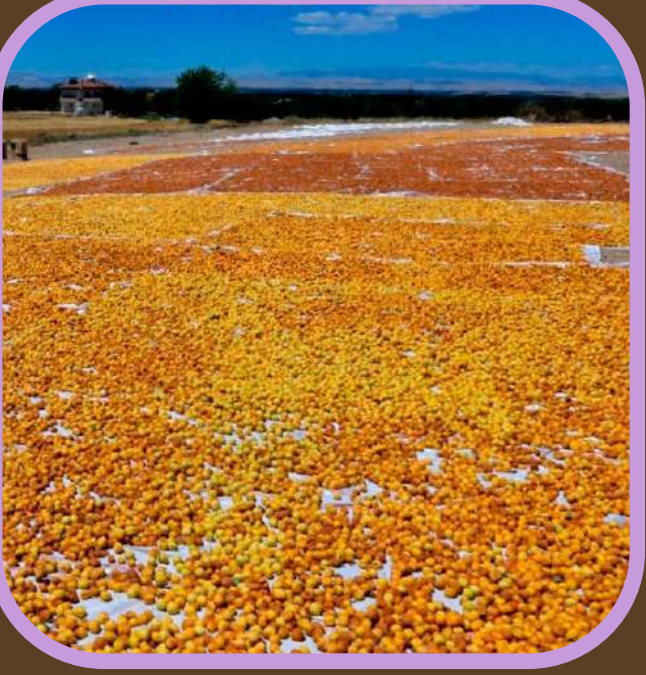
Hayatımızın çok önemli bir bölümünü kategoriler ve sınıflandırmalar oluşturuyor. Biz de buna bağlı olarak davranışlarımızı, düşüncelerimizi, duygularımızı şekillendiriyoruz. Konu çocuğumuz dahi olduğunda onu başka çocuklarla kıyaslayabiliyoruz ya da onu yarışta başarılı kategorisine koyabiliyoruz. Oysa onlar bizim bu mesajlarımızdan duygusal olarak çok etkileniyorlar. Onları karşılaştırmak yerine onları motive edecek pratikleri uygulamak çocuklarımız için çok daha iyi olacaktır. Unutmayalım ki ne olursa olsun çocuklarımız bizim için en değerli varlıklarımız.

RESFEBE KÖŞESİ

TO

1

ICI

MALATYA 'DA ÖNE ÇIKANLAR

1. Yemekler

Malatya'nın bu kadar güzel yemekleri olur da nasıl kayıtsızdan başka birşey ile anılmaz aklım almıyor. Biz de gidince öğrendik. Paylaşılamayan içli köfte, kaburga dolması gibi lezzetlerin bir talibi de Malatya. Hele bir zırh kebabı yedim ki aklımdan çıkmıyor. Özetle;

- Öz Güngör'de zırh kebabı
- Hacı Baba'da kağıt kebabı, incik ve kaburga
- İçli köfte, kiraz ya da dut yaprapında sarma yemeden dönmeyin.

2. Arapgir

Doğası güzel, tarihi derin, insanı lokum, yemekleri nefis, kültürü zengin... Daha az keşfedilmiş, daha doğal ama turizmin de ucundan uğradığı yerleri sevenlerden seniz, pişman olmazsınız. Yemyeşil bir vadi, içinde çeşitli köyler ve bir de tarihi bir ilçe merkezi düşünün.

3. Fotoğraf Makinası & Radyo Gramafon Müzesi

Fotoğraf Makinası Müzesi Asya ve Avrupa'nın en büyük fotoğraf makinası müzesiymiş. Gizli servislerin kullandığı fotoğraf makinelerden tutun da tarihin ilk fotoğraf makinelerine çok eğlenceli ve zengin bir sergi oluşturmuşlar. Neler yok ki? Casus güvercinlere takılan kameralar (eski zamanların casus drone'u), saate saklanmış fotoğraf makineleri, hain radar cihazları, dünyada sadece belli adette üretilen altın fotoğraf makineleri, kömür ile çalışan sobalı sinema projektörleri.... Radyo Gramafon Müzesinde elbette tarihi gramafonlar, radyolar üzerine yine keyifli bir koleksiyon var.

4. Şire Pazarı'nı Gezin

Şire Pazarı, Malatya'nın kalbinin attığı yer. Tüm alışveriş, ticaret, esnaf kültürü burada yaşanıyor. Günün her saati işlek ve kalabalık. Kuru kayısı, dut, üzüm, erik, pestil, muska, cevizli sucuk, lokum, pekmez, kuruyemiş gibi Malatya mamüllerinin hepsinin en tazesini burada bulabilirsiniz.

5. Kültür Evi

İçindeki Malatyalılar'ın 100 yıllık günlük yaşamını canlandıran bir müze. İçerisi geleneksel bir Malatya evi şeklinde düzenlenmiş, balmumu heykeller ile gelenek ve görenekler örneklenmiş. Malatya'ya dair önemli haberlerin yer aldığı basın müzesinin yer aldığı bir var. Bir diğer özelliği, Kemal Sunal ile Ahmet Kaya'nın balmumu heykellerinin de yer aldığı odaların olması.

6. Beşkonaklar Etnografya Müzesi

Bulunduğu Sinema Caddesi boyunca başka konaklar da restore edilerek Beşkonaklar adı verilmiş. 1935-40'lı yıllara ait, iki katlı, bu kerpiç konak da Beşkonaklar Etnografya Müzesi haline getirilmiş. İstanbulluoğlu Konağı – 1900'lü yılların başında inşa edilen, taş temelli, iki katlı, bir kerpiç yapı olan İstanbulluoğlu Konağı ise, Malatya merkezdeki restore edilip yeniden ziyarete açılmış tarihi konaklardan. Malatya'nın en eski evlerinden biri olan yapı, restorasyonla eski günlerindeki ihtişamına kavuşturulmuş.

7. Yeşilyurt

Malatya'nın, malzemesi bol, sofrada boş yer kalmayan serpm kahvaltıları meşhur. Buraya geldiğinizde, adını mekanın içindeki 270 yıllık çınar ağacından almış, nehrin hemen kenarında ve yeşillikler içindeki Safranbolu evlerine benzeyen Gündüzbey Evleri'ni görebilir, Su Sesi restoranda semaverde çay içebilirsiniz.

8. Battalgazi

Battalgazi ilçesinin adı Malatya'da doğan ve Anadolu'da İslam'ın yayılmasına büyük katkı sağlamış bir komutan olan Battalgazi'den geliyor. Babası Malatya komutanı Hüseyin Gazi, annesi Saide Hatun. Battalgazi ismini, bir savaşta yendiği rakibinin Müslüman olmasıyla onu öldürmekten vazgeçtiği için Arapça'da "vazgeçti" anlamına gelen "battal" kelimesinden almış ve savaşlardaki kahramanlıkları sebebiyle de gazi ünvanını almış.

9. Silahtar Mustafa Paşa

Kervansarayı

10. Ertunan (Poyraz) Konağı

11. Ulu Cami

12. Aslantepeler Höyüğü

13. Levent Vadisi ve Seyir Terası

14. Tohma Kanyonu ve

Somuncubaba Külliyesi

15. Günpınar Şelalesi

ANNE SEVGİSİ

Beni kalbinde altın gibi taşıyan
Beni büyütüp kollayan
Sevgisiyle eğlendiren
Annem annem güzel annem

Sevgi nedir saygı nedir öğretir
Öğrettikleriyle beni eğittin
Dürüstlüğümün kaynağı sensin
Annem annem güzel annem

Sultan COŞKUN/7-B

MESLEKLER

Öğretmendir öğreten
Doktordur hayat kurtaran
Polistir suçluları yakalayan
Aşçıdır doyuran
Hakimdir karar veren
Avukattır savunan
Hemşiredir iyileştiren
Savcıdır sorgulayan
Çiftçidir emek gösteren
Pilottur uçurtan
Veterinerdir hayvanların dostu
Berberdir erkeğin isteği
Kuafördür kadını güzelleştiren
Çilingirdir kapıları açan
Şofördür götüreren
Her meslektir işini yapan

Elif YOLU/7-B

KIRGINLIK

Takıldım birine
Kırıldı hemen kalbimde
Büyük sonsuzluk dilerdim
Aydınlık bir güneşle

Uğramamıştım böyle bir kırgınlığa
Kırılmak bitmeyen sevgimize
Derdime dermen sanardım
Ama kırılmışım derdimden

Asmin DURSUN/6-B

Ruken ÇELİK/6-B

OKULUMUZDAN KARELER

UZUNOVA HÜSEYİN ESMER İLK-ORTAOKULU

2023-2024